

BOEKBESPREKINGEN.

Toevalligerwijze moest in den laatsten tijd de bespreking van mij ter aankondiging toegezonden boeken op phytopathologisch gebied, waarmee dikwijls de laatste bladzijden van eene aflevering gevuld worden, herhaaldelijk worden uitgesteld. En zoo zijn een aantal belangrijke werken op plantenziektenkundig gebied, mij toegezonden door de wereldberoemde firma PAUL PAREY te Berlijn, nog niet in dit tijdschrift besproken geworden. Ik wil hier dit verzuim inhalen, en maak ten eerste melding van:

„*Jahresbericht über das Gebiet der Pflanzenkrankheiten*“ von PROF. DR. M. HOLLRUNG; XIVter Band (das Jahr 1911. — Berlin, PAUL PAREY, 1913).

Dit overzicht van al wat er op phytopathologisch gebied voor belangrijks op de geheele wereld gedurende elk jaar verschenen is, is sedert lang voor elken beoefenaar der plantenziektenkunde eenvoudig onmisbaar geworden, en ook de ontwikkelde praktikus vindt er zeer veel in wat hem in zijne praktijk te stade kan komen. Het „Jahresbericht“ over 1911 is weer, evenals zijne voorgangers, op meesterlijke wijze in elkaar gezet, en geeft op ruim 400 bladzijden een vrij volledig overzicht van al wat er voor wetenswaardigs op phytopathologisch gebied is verschenen, niet alleen in die landen van Europa en Amerika, waarvan de literatuur meer algemeen toegankelijk is, maar ook in Europeesche en buiten-Europeesche landen, vanwaar de publicaties minder algemeen in onze handen komen of waar de phytopathologische onderzoeken verschijnen in talen, die de meesten onzer niet verstaan. Zoo vindt men in het „Jahresbericht“ een overzicht van wat er is gepubliceerd op het gebied der phytopathologie niet alleen in Nederland, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Italië en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, maar eveneens bijv. wat er op dat gebied is verschenen in Rusland, Bulgarije, Servië, Griekenland, Hongarije, Spanje, Portugal, Zweden, Noorwegen, Denemarken, Japan, de verschillende Staten van Zuid-Amerika en Midden-Amerika, de verschillende Koloniën der Europeesche Staten in andere werelddeelen, enz. In den jaargang 1912 zijn niet minder dan 2360 phytopathologische werken en verhandelingen gerefereerd. Om den omvang van het werk niet al te zeer te doen toenemen, zijn de referaten zoo beknopt mogelijk gemaakt, terwijl toch al het belangrijkste erin is opgenomen.

De indeeling van dezen jaargang is weer dezelfde als die van de vorige jaargangen, zoodat ik hier kan verwijzen naar wat dienaangaande gezegd is in den XIXen jaargang (1913) van het „Tijdschrift over Plantenziekten“, bl. 40. In de afdeeling „Plantentherapie“ werden nu ook opgenomen referaten over verhandelingen betreffende bij planten voorkomende inrichtingen, die haar eene natuurlijke bescherming bieden tegen beschadigingen door nadeelige invloeden.

Ik acht het overbodig, hier verder over HOLLRUNG'S „Jahresbericht“ uit te weiden; maar wensch te eindigen met eene dringende aanbeveling tot aanschaffing van dit onmisbare werk, niet alleen door vak-phytopathologen, maar ook door ontwikkelde practici.

Als no. 13 van de „*Mitteilungen aus der Kaiserlichen Biologischen Anstalt für Land- und Forstwirtschaft*” verscheen een boek, getiteld „*Krankheiten und Beschädigungen des Tabaks*”, door DR. LEO PETERS en DR. MARTIN SCHWARZ. (Berlin, PAUL PAREY, 1912.) Het geeft in betrekkelijk beknopten omvang (128 bladzijden) een vrij volledig overzicht van de ziekten en beschadigingen van de tabaksplant, alsmede van de gedroogde en bewerkte bladeren. Zoowel die ziekten en beschadigingen worden er in behandeld, welke in de gematigde streken van Europa en Amerika werden waargenomen, als die, welke in de tropen van zich doen spreken.

Het goed geïllustreerde werk behandelt achtereenvolgens

1°. ziekten van de tabak (bewerkt door PETERS):

- a. ziekten van de kiembedden (*Olpidium Brassicae*, *Phytophthora Nicotianae*, *Thielavia basicola*, *Sclerotinia Libertiana*, *Rhizoctonia*, enz. enz.) en bestrijding van deze, zooals door desinfectie van den bodem door afbranden, door roosteren van de bovenste aardlagen der kiembedden, door stoom, heet water en formaline; verder door bepaalde bemestingswijze van de kiembedden, door keuze en behandeling van het zaad, door doelmatige inwerking van licht en lucht, door chemische middelen, enz.
- b. verwelkingsziekten (slimziekte, *Phytophthora Nicotianae*, *Sclerotinia*, *Thielavia basicola*) en hare bestrijding;
- c. bladziekten (meeldauw, roetdauw, bladvlekziekten, mozaiekziekte, chlorose, kroepoek, enz., enz.) en hare bestrijding;
- d. phanerogame parasieten (*Orobanche* en *Cuscuta*);
- e. ziekten, die bij de tabak optreden gedurende de bewerking van de geogoste bladeren, zoowel bij het drogen als gedurende de fermentatie.

2°. beschadiging van de tabak door dieren (bewerkt door SCHWARZ):

- a. beschadigingen der wortels (door het tabaksaltje, door veenmollen, aardrupsen, emelten, larven van verschillende keversoorten);
- b. beschadigingen van den stengel (door rupsen, snuittorlarven en schildluizen);
- c. beschadigingen van de bladeren (door slakken, sprinkhanen, krekels, verschillende rupsen en kevers en keverlarven, Thrips, wantsen, blad- en schildluizen);
- d. beschadigingen van de bloemen en vruchten door verschillende rupsen;
- e. beschadigingen van de geogoste en gedroogde bladeren door het tabakskevertje (*Lasioderma serricorne*, *Anobium paniceum*, *Ptinus fur*, *Dermestes lardarius* en *vulpinus*, *Calandra Oryzae*, *Tinea pellionella* en mijten.)

Het werk van PETERS en SCHWARZ zij ten eerste in de aandacht aanbevolen van phytopathologen en van allen in Europa of de koloniën, die met den verbouw en den handel van tabak te maken hebben.

Ten slotte wensch ik aan te kondigen de verschijning van IX Band, Heft 1 van de „*Arbeiten aus der Kaiserlichen Biologischen Anstalt für Land- und Forstwirtschaft*”, uit welke, insgelijks bij de firma PAUL PAREY te Berlijn verschijnende belangrijke uitgave ik reeds herhaaldelijk onderscheiden verhandelingen in verschillende afleveringen aan eene meer of minder uitvoerige bespreking onderwierp.

In de bovenvermelde aflevering zijn een drietal verhandelingen over ziekten en beschadigingen van tropische gewassen bijeengevoegd, nl.

DR. KARL GEHRMANN, „*Krankheiten und Schädlinge der Kulturpflanzen aus Samoa*”,

DR. FRIEDRICH ZACHER, „*Die Schädlinge der Kokospalmen auf den Südseeinseln*”, en

DR. FRIEDRICH ZACHER, „*Die Afrikanischen Baumwollenschädlinge*.”

Ook op deze belangrijke en rijk geïllustreerde uitgave van het beroemde Rijks Instituut te Dahlem bij Berlijn zij de aandacht van belanghebbenden en belangstellenden gevestigd.

J. RITZEMA BOS.

MEDEDEELINGEN

betreffende de Nederlandsche phytopathologische Vereeniging.

In afl. 2 van dezen jaargang (bl. 76) werd meegedeeld, dat in het najaar 1914 eene vergadering zou worden gehouden, waar zou worden voorgesteld, de jaarlijksche contributie der leden van f 1.00 op f 1.50 te brengen. Op die wijze hadden wij willen trachten, het jaarlijksch inkomen onzer Vereeniging wat te verhoogen, om aldus meer geld aan het „Tijdschrift over Plantenziekten” en aan voordrachten te kunnen besteden, zonder het saldo ieder jaar kleiner te zien worden. Toen inmiddels de oorlog was uitgebroken en tengevolge daarvan de finantieele toestand van ons land eene belangrijke wijziging had ondergaan, meende ik dat het niet raadzaam zou zijn, dit jaar een voorstel te doen tot verhooging van de contributie, zij het dan ook met slechts f 0.50. Ik vreesde dat misschien meerdere leden daarin aanleiding zouden vinden om voor hun lidmaatschap te bedanken. Ik won de meening van mijne medeleden van het Bestuur in, die -- evenals ik -- het onraadzaam vonden, onder de tegenwoordige omstandigheden een voorstel tot verhooging der contributie te doen. Zoo werd dan door het Bestuur besloten, de buitengewone vergadering in het najaar 1914 niet uit te schrijven, in de hoop, dat de leden onzer Vereeniging dat zullen billijken.

Even ongeschikt als om de contributie te verhoogen, was de tijd er voor om nieuwe donateurs te werven. Enkele pogingen, in deze richting aangewend, hadden zeer weinig succès. En onder de tegenwoordige omstandigheden bij de Regeering aan te komen om subsidie, scheen ons evenmin praktisch.

Het Bestuur heeft derhalve besloten, voorloopig een anderen weg in te slaan, om met de finantiën der Vereeniging rond te komen; het zal de tering naar de nering zetten, en dus de uitgaven der Vereeniging verminderen. Dit zal moeten geschieden door vermindering van de uitgaven en voor het Tijdschrift en voor te houden voordrachten. Wat de voordrachten betreft, -- reeds in Maart hielden (zie bl. 74) Dr. QUANJER en de Heer SCHOEVEERS ieder eene voordracht voor rekening van onze Vereeniging; in dit najaar echter zijn geene voordrachten meer gehouden, welke door de Vereeniging worden bekostigd, behalve eene voordracht, die Dr. QUANJER op 23 September voor 15 belangstellenden te Oostburg hield over de graanoontmetting; genoemde Heer had daarvoor reeds vóór het uitbreken van den oorlog eene uitnodiging van mij ontvangen.

Overigens zijn zonder kosten voor de Nederl. phytopathologische